

Geeft ritmische spraak Clinton voorsprong op Trump?

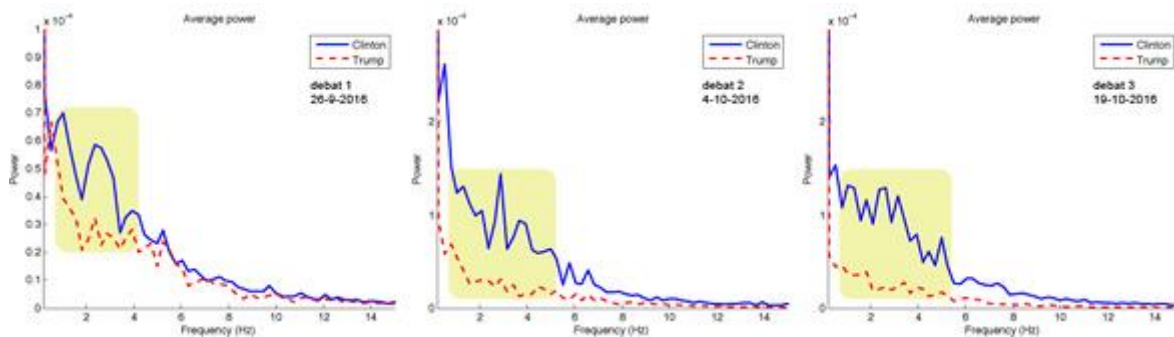
Deze publicatie is onderdeel van het thema [Over taal gesproken](#) op Kennislink.nl.

Over minder dan een week weten we wie de nieuwe president van Amerika wordt. Hans Rutger Bosker zet zijn geld op Clinton. De onderzoeker analyseerde het spraakritme van de twee kandidaten en Hillary kwam daarbij het beste uit de bus.

door [Erica Renckens](#)

Publiek baseert zijn mening over een spreker niet alleen op wat hij zegt, maar ook op hoe hij het zegt. Uit onderzoek blijkt dat mensen die praten met een lagere stem en meer variëren in tempo, volume en toonhoogte charismatischer overkomen. Maar ook een duidelijk ritme in je spraak zorgt ervoor dat mensen een positief beeld van je vormen, stelt Hans Rutger Bosker. De onderzoeker van het Max Planck Instituut analyseerde daarom het spreekritme van de twee Amerikaanse presidentskandidaten.

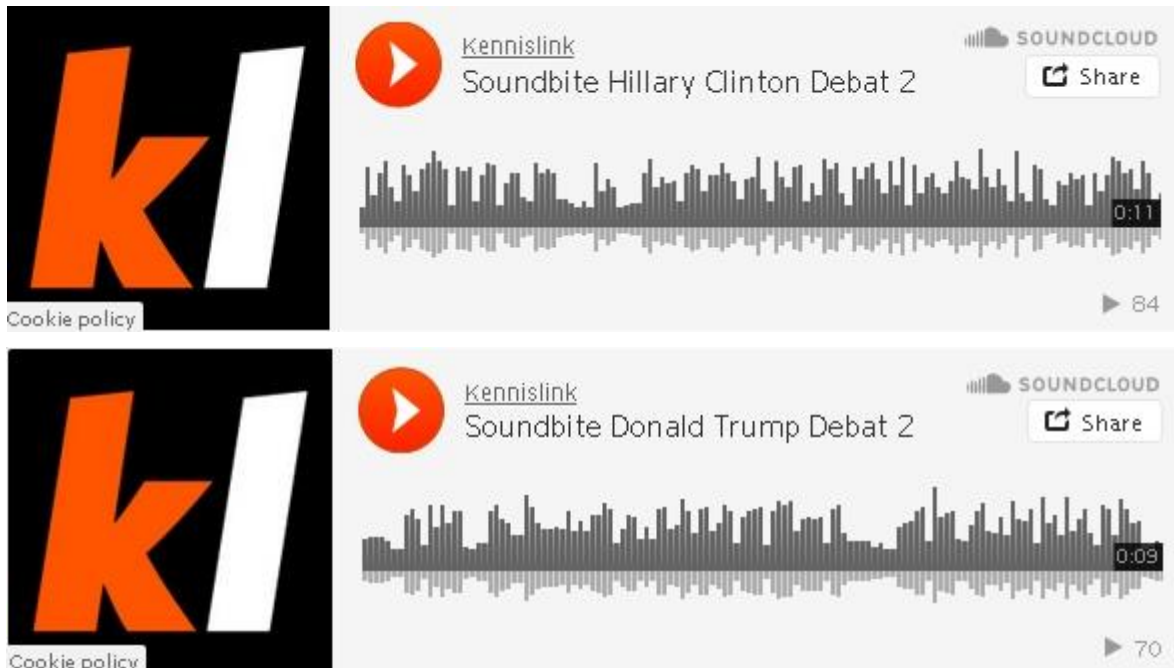
Bosker knipte uit de drie televisiedebatten alle fragmenten waarin alleen Trump of Clinton aan het woord was en bepaalde van elk stukje door middel van akoestische analyse de ‘ritmescores’. In hoeverre lijkt de spraak op een ritme van twee beats per seconde? En op drie beats per seconde? En op vier beats, en zo verder? Vervolgens berekende hij per spreker de gemiddelde ritme-score voor al die verschillende beats. Bosker: “In de grafieken is duidelijk zichtbaar dat Clinton over het algemeen hoger scoort en daarmee een duidelijker spreekritme dan Trump heeft. Ook zijn er bij Clinton scherpe pieken tussen één en drie beats per seconde. Ze spreekt ritmischer in die lage frequenties, die gerelateerd zijn aan nadruk geven in een zin. Bij Trump zie je dat niet.”

De grafieken met de ritmescores van Hillary Clinton en Donald Trump tijdens de drie televisiedebatten afgelopen najaar. In alle drie debatten heeft Clinton een duidelijker spreekritme dan Trump. *H.R. Bosker via CC BY-NC-ND 2.0*

Sympathiek of toch juist niet?

De verschillen zijn soms goed te horen in de fragmenten uit de debatten. “Met Clinton kun je bijna meeklappen in een vast ritme, terwijl Trump spreekt in een lange brij van woorden zonder duidelijk te onderscheiden pieken”, aldus Bosker. “Omdat onderzoek heeft aangetoond dat ritmisch spreken positieve invloed kan hebben op persoonsindrukken, beoordelen mensen haar mogelijk positiever dan hem.”

Uit de peilingen blijkt inderdaad dat de meeste Amerikanen Clinton prefereren boven Trump, maar erg sympathiek vinden de meeste mensen haar niet. Volgens een peiling van CNN uit juli 2016 vindt 68 procent van de kiezers haar zelfs onbetrouwbaar en oneerlijk. “Ook daarin speelt haar spraak wellicht een rol”, aldus Bosker. “Misschien lijkt haar manier van spreken té ingestudeerd, té mooi en komt ze daardoor minder spontaan over dan Trump, die zo voor de vuist weg lijkt te spreken. Ritmisch spreken kan dus voordelen hebben, maar overdreven ritme kan uiteindelijk ook tegen je werken.”

Zou haar spreekstijl aangeleerd zijn? Bosker: “Clinton heeft natuurlijk veel ervaring als spreker, dus ze heeft veel geoefend en zo geleerd wat wel en niet werkt. Waarschijnlijk is het een combinatie van ervaring en een goede voorbereiding die ervoor zorgt dat ze zo ritmisch spreekt.”

Uit het eerste debat knipte Bosker in totaal 55 fragmenten waarin alleen Clinton aan het woord was en 56 fragmenten van Trump, met vergelijkbare duur. In het tweede debat was Trump duidelijk vaker aan het woord dan Clinton – 37 om 24 fragmenten –, maar de totale duur van de fragmenten was gelijk, net als in het eerste debat. In het derde debat was Clinton verdeeld over 48 stukjes net iets langer aan het woord dan Trump in 49 fragmenten. [BU Rob13 en Gage voor Wikimedia Commons via CC BY-SA 4.0](#)

Verstaan in lawaai

Een ander voordeel van Clintons ritmische spraak – zeker in een debat met Trump – is de vergrote verstaanbaarheid die het oplevert als er iemand door je heen praat. Trump viel Clinton veel vaker in de rede dan andersom, blijkt uit analyse van de drie debatten. Als je dan ritmisch spreekt, ‘stijgt je spraak uit’ boven de stem van de andere spreker, waardoor mensen je beter verstaan.

Dit voordeel bracht Bosker ertoe de twee presidentskandidaten te vergelijken. Bosker: “Mijn onderzoek binnen het Language in Interaction-project richt zich onder andere op het Lombard-effect. Dat is de automatische aanpassing van je spraak in een lawaaiige omgeving: je praat niet alleen harder, maar ook met een hogere stem en duidelijkere klinkers. Mijn eigen onderzoek laat zien dat sprekers ook een duidelijk spreekritme gebruiken om goed te worden verstaan.”

De ritmische structuur van spraak helpt bij het onderscheiden van de verschillende woorden in een stroom van klanken. Uit hersenonderzoek blijkt dat het ons brein minder moeite kost om spraak te verwerken dat een duidelijk metrum heeft. “Het is alsof je brein daardoor al een beetje weet wat het kan verwachten en dus al meer gespitst is op de belangrijke informatie,” aldus de onderzoeker. “Het zou geweldig zijn als we in de toekomst deze kennis gebruiken, bijvoorbeeld om slechthorenden beter te laten verstaan.”